

є обрання та діяльність В. Януковича, під час правління якого Партія Регіонів займала провідну позицію в парламенті. Однак, якщо політична належність різна можуть виникнути певні колізійні моменти, що призводять до дестабілізації та системної кризи коли один орган блокує роботу іншого. Як приклад можна навести ситуацію подвійного правління яка виникла в президентсько-прем'єрський республіці Франції. Україна також має досвід такого протистояння, зокрема конфлікт 2008 – 2009 років між Президентом України В. Ющенко, та його прем'єр-міністром Ю. Тимошенко.

Таким чином можна стверджувати, що президентська форма правління все ж володіє потенціалом стабільності та сприяє наступності політичних перетворень. У той же час вона несе в собі загрозу узурпації влади президентом, за рахунок широких повноважень останнього. З іншого боку, парламентська форма правління загрожує частими урядовими кризами, в результаті яких відбувається зміна кабінетів.

Список використаної літератури

1. Пахарев А. Перспективи української багатопартійності у контексті можливих змін в організації влади // Політичний менеджмент. – 2003. – № 2. – С. 57 – 64.

2. Конституція України, прийнята 28 червня 1996 року зі змінами, внесеними згідно із законами № 2222-IV від 08.12.2004, № 2952-VI від 01.02.2011, № 586-VII від 19. 09. 2013, № 742-VII від 21. 02. 2014 // Відомості Верховної Ради України (ВВР України). – 1996. – № 30. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80>.

3. Ірина Словська. Правові проблеми участі Президента України у законотворчому процесі / Словська І. // Віче. Журнал. Наукова Бібліотека. № 8, квітень 2011. – Режим доступу: <http://www.viche.info/journal/2520/>.

Андрій ЛИМАР

*к.і.н., доцент кафедри права
та європейської інтеграції
ДРІДУ НАДУ*

НОВИЙ ПІДХІД ДО ВИЗНАЧЕННЯ ПРИНЦИПІВ ДЕРЖАВНОЇ ПОЛІТИКИ У СФЕРІ НАДАННЯ БЕЗОПЛАТНОЇ ПРАВОВОЇ ДОПОМОГИ

Право на кваліфіковану правову допомогу, закріплене в ст. 59 Конституції України, є одним з найважливіших конституційних прав. В статті зазначено, що в установлених законом випадках допомога надається безоплатно: «Кожен має право на професійну правничу допомогу. У випадках, передбачених законом, ця допомога надається

безоплатно. Кожен є вільним у виборі захисника своїх прав» [1]. Надання юридичної допомоги є соціальним благом для людини і забезпечує реалізацію інших конституційних благ.

Принципи – це керівні, основоположні ідеї, на реалізацію яких спрямовано весь зміст нормативного правового акта, в даному випадку – Закону України «Про безоплатну правову допомогу». Принципи державної політики у сфері надання безоплатної правової допомоги закріплені у ст. 5 цього Закону. До них відносяться: верховенство права; законність; доступність безоплатної правової допомоги; забезпечення якості безоплатної правової допомоги; гарантоване державне фінансування [2]. Поряд із загально-правовими принципами, такими як верховенство права та законність, інші, спеціальні, не є вичерпними і потребують доповнення і розширення.

Більшість принципів являють собою абстрактну юридичну формулу і знаходять конкретний зміст у вигляді законних інтересів конкретного громадянина.

Так, принцип доступності включає цілий ряд конкретних складових:

– доступність за часом означає таку організацію роботи органів і організацій, які надають безоплатну правову допомогу, у час, зручний для осіб, які її отримують (графік або заздалегідь узгоджений конкретний час);

– доступність за місцем означає організацію роботи названих органів і організацій в місцях, зручних для відвідування, а для осіб з обмеженими фізичними можливостями – аж до надання допомоги за місцем їх перебування;

– доступність за формою означає усну або письмову форми консультацій, остання проводиться в закінченому вигляді або у формі, що дозволяє вибір або доопрацювання тексту та ін.;

– доступність для розуміння означає допомогу, яка надається в доступному для конкретної особи вигляді з точки зору її змісту та / або викладення.

Що ж стосується вимог до якості надання безкоштовної юридичної допомоги, то очевидно, що надана допомога:

– не повинна порушувати і / або суперечити вимогам закону;

– бути всебічною і вичерпною;

– об'єктивно оцінювати всі сторони положення довірителя, його права та обов'язки;

– бути ефективною і не вимагати звернення до іншої особи для її повторного огляду і уточнення;

– бути кваліфікованою і добросовісною.

Стосовно до розглянутого питання мова йде про встановлення вимог до професійної підготовки осіб, які надають безоплатну правову допомогу. На жаль, оскільки надання безоплатної правової допомоги має носити масовий характер, вимоги до осіб, що її надають, мінімальні. У разі надання усних або письмових консультацій, а також при підготовці

проектів юридичних документів – це наявність вищої юридичної освіти.

На додаток до вищезазначених, доцільно закріпити в Законі наступні принципи:

1) соціальна справедливість і соціальна орієнтованість при наданні безоплатної правової допомоги;

2) контроль за дотриманням особами, які надають безоплатну правову допомогу, норм професійної етики та вимог до якості надання такої допомоги;

3) об'єктивність, неупередженість при наданні безоплатної правової допомоги та її своєчасність;

4) рівність доступу громадян до отримання безоплатної правової допомоги та недопущення дискримінації громадян при її наданні;

5) забезпечення конфіденційності при наданні безоплатної правової допомоги.

Наприклад, принцип соціальної орієнтованості, який потрібно закріпити в ст. 5 Закону, є окремим випадком реалізації ст. 3 Конституції України: «Людина, її життя і здоров'я, честь і гідність, недоторканність і безпека визнаються в Україні найвищою соціальною цінністю. Права і свободи людини та їх гарантії визначають зміст і спрямованість діяльності держави... Утвердження і забезпечення прав і свобод людини є головним обов'язком держави» [1].

Стосовно до норми Закону це означає, що державна і недержавна системи надання безоплатної правової допомоги, всі її органи і організації у своїй діяльності в даному напрямку повинні бути орієнтовані на практичну реалізацію принципу соціальної справедливості щодо громадян, які мають право на отримання безоплатної правової допомоги.

1. Конституція України. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show>.

2. Про безоплатну правову допомогу: Закон України від 2 червня 2011 року № 3460-VI. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3460-17>.

Руслана МАРТЪЯНОВА

аспірантка кафедри публічного

управління та адміністрування,

Хмельницький університет управління та права

ОРГАНІЗАЦІЙНО-ПРАВОВІ ЗАСАДИ ВЗАЄМОДІЇ ОРГАНІВ ДЕРЖАВНОЇ ВЛАДИ ЩОДО ЗДІЙСНЕННЯ КОНТРОЛЮ ЗА ПЕРЕБУВАННЯМ ІНОЗЕМЦІВ В УКРАЇНІ

Внаслідок свого геополітичного розташування Україна стала не лише країною транзиту для мігрантів, але й країною тривалого перебування для іноземців, які ухилилися від виїзду з країни після

дозволеного терміну перебування. В свою чергу перебування іноземців та осіб без громадянства на нелегальному становищі на території держави становить загрозу національній безпеці та залишається одним із факторів розповсюдження злочинності.

Згідно Концепції державної політики у сфері боротьби з організованою злочинністю, схваленої Указом Президента України від 21 жовтня 2011 року № 1000/2011, серед проблем, які потребують розв'язання є нелегальна міграція та поширення організованої етнічної злочинності.

З метою забезпечення національної безпеки, нейтралізації загроз у сферах міграції та громадянства, Указом Президента України від 17 березня 2018 р. № 72/2018 введено в дію Рішення РНБО від 1 березня 2018 р. «Про невідкладні заходи з нейтралізації загроз національній безпеці у сфері міграційної політики» де передбачено посилення контролю за перебуванням іноземців на території України, розроблення і затвердження в установленому порядку стратегії боротьби з організованою злочинністю, затверджено план заходів на 2018 – 2021 роки з реалізації Стратегії державної міграційної політики України на період до 2025 року [2].

Відповідно до п.2 ст.12, п.8 ст. 18 Закону України «Про національну безпеку України» від 08.07.2018 року Державна міграційна служба України входить до складу сектору безпеки і оборони України та є центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сферах міграції, зокрема протидії нелегальній (незаконній) міграції, громадянства, реєстрації фізичних осіб, зокрема біженців та інших визначених законодавством категорій мігрантів [3].

Слід зазначити, що у ст. 1 Закону України «Про національну безпеку України» термін *загрози національній безпеці України* визначено явища, тенденції і чинники, що суперечить національним інтересів та національним цінностям України. В свою чергу законотворець дав визначення *національним інтересам України* – життєво важливі інтереси людини, суспільства і держави та безпечні умови життєдіяльності і добробут її громадян.

Тому, з метою захисту національних інтересів України необхідно приділити особливу увагу нелегальній (незаконній) міграції, як протизаконному та суспільно небезпечному явищу, яке ускладнює реалізацію державної політики щодо захисту інтересів суспільства, держави та безпечних умов життєдіяльності громадян України.

Із цього вбачається необхідність здійснення організаційних заходів органами ДМС спільно з правоохоронними органами щодо забезпечення реалізації національних інтересів від впливу явища нелегальної міграції та її наслідків.

На погляд автора, насамперед дії органів ДМС та правоохоронних органів повинні бути спрямовані на забезпечення контролю за перебуванням іноземців та території України, які скоюють кримінальні